

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA
GARĪGĀS VESELĪBAS VALSTS AĢENTŪRA

GARĪGĀS VESELĪBAS VALSTS
AĢENTŪRAS
2006. GADA
DARBĪBAS PĀRSKATS

RĪGĀ, 2007

1. PAMATINFORMĀCIJA

Garīgās veselības valsts aģentūra (GVVA) ir izveidota ar 2004. gada 1. novembri saskaņā ar Ministru kabineta 31.08.2004. rīkojumu Nr. 593 „Par bezpeļņas valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Psihiatrijas centrs” reorganizāciju un Garīgās veselības valsts aģentūras izveidošanu”.

GVVA ir veselības ministra pārraudzībā esoša valsts iestāde, kuras darbības mērķis ir nodrošināt pacientiem augsti kvalificētu un specializētu profesionālo psihiatrisko palīdzību psihisko un uzvedības traucējumu diagnostikā, ārstēšanā, profilaksē un psihiatriskajā rehabilitācijā, kā arī sniegt Veselības ministrijai metodisku un organizatorisku atbalstu garīgās veselības aprūpes politikas veidošanā un īstenošanā. Šā mērķa īstenošanai, apzinoties garīgās veselības svarīgumu indivīda, ģimenes un sabiedrības dzīvē, 2005. gadā ir pildīti Ministru kabineta 2005.15.03. noteikumos Nr. 186 „Garīgās veselības valsts aģentūras nolikums” noteiktās funkcijas un uzdevumi, sasniedzot 01.09.2005. starp Latvijas Republikas Veselības ministriju un GVVA noslēgtajā pārvaldes līgumā paredzētos kvantitatīvos un kvalitatīvos rādītājus.

Savukārt Sabiedrības veselības stratēģijas 6. mērķis nosaka GVVA darbības virsmērķi - līdz 2010. gadam uzlabot Latvijas iedzīvotāju garīgo veselību, kā arī visiem iedzīvotājiem nodrošināt pieeju kvalitatīviem garīgās veselības aprūpes pakalpojumiem.

1.1. GVVA ir šādas funkcijas:

- sniegt ambulatoro un stacionāro medicīnisko palīdzību (arī terciāro aprūpi) personām, kurām konstatētas psihiskās slimības vai uzvedības traucējumi;
- nodrošināt medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu saskaņā ar tiesas (tiesneša) lēmumu:
  - ārstēšanu ambulatorajā ārstniecības iestādē;
  - ārstēšanu vispārēja tipa psihiatriskajā slimnīcā (nodaļā);
  - ārstēšanu specializētajā psihiatriskajā slimnīcā (nodaļā) ar apsardzi;
- izstrādāt metodiskus ieteikumus psihisko slimību un uzvedības traucējumu ārstēšanai un diagnostikai;
- sniegt informatīvu un konsultatīvu atbalstu valsts pārvaldes institūcijām garīgās veselības aprūpes jautājumos;
- veidot un attīstīt garīgās veselības aprūpes valsts starpnozaru informācijas un monitoringa sistēmu un koordinēt tās darbību;
- sniegt konsultācijas citām ārstniecības iestādēm garīgās veselības aprūpes jautājumos;
- vadīt garīgās veselības aprūpes valsts programmu īstenošanu;
- veikt psihiatrisko rehabilitāciju;
- veikt tiesu psihiatriskās, tiesu psiholoģiskās un kompleksās ekspertīzes;
- nodrošināt klīniskās izglītības bāzi valsts un pašvaldību pasūtījumu izpildei veselības speciālistu sagatavošanā.

1.2. GVVA ir šādi uzdevumi:

- sniegt augsti kvalificētu un specializētu profesionālo palīdzību iedzīvotājiem psihisko un uzvedības traucējumu diagnostikā, ārstēšanā, profilaksē un psihiatriskajā rehabilitācijā;

- nodrošināt un koordinēt organizatorisko un metodisko darbu Veselības ministrijas politikas īstenošanā garīgās veselības jomā;
- sagatavot informāciju un nodrošināt valsts pārvaldes iestādēm profesionālas konsultācijas garīgās veselības aprūpes jautājumos;
- sniegt informāciju citām ar garīgās veselības jomu saistītajām institūcijām, novērtēt garīgās veselības nozares darbību un attīstības perspektīvu;
- ja nepieciešams, sniegt ārstniecības iestādēm izvērtējumu un konsultatīvu palīdzību garīgās veselības jautājumos;
- koordinēt, pārraudzīt un īstenot valsts programmas un starptautiskus projektus garīgās veselības jomā;
- sniegt pacientiem psihiatriskās rehabilitācijas pakalpojumus;
- nodrošināt sadarbību ar citu medicīnas nozaru speciālistiem;
- atbilstoši normatīvajiem aktiem, noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem un aģentūras kompetencei pārstāvēt Latvijas Republiku ārvalstīs, ieskaitot sadarbību ar starptautiskajām organizācijām, psihiatrijas jautājumos;
- nodrošināt pētniecību garīgās veselības nozarē un sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem, kā arī garīgās veselības jomas starptautisko pārstāvniecību;
- pēc tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījuma veikt tiesu psihiatriskās un tiesu psiholoģiskās ekspertīzes ambulatoriski, kā arī stacionārā (psihiatriskajās nodaļās ar apsardzi un bez tās);
- nodrošināt klīnisko bāzi dažādu ārstniecības nozaru speciālistu sagatavošanā garīgās veselības jautājumos.

1.3. Būtiskākās izmaiņas GVVA darbībā pārskata gada laikā

1. Darbu veiksmīgi turpina Garīgās veselības aprūpes centrs „Veldre” Juglā - Veldres ielā 1a. Analizējot gūto pieredzi, perspektīvā tiek plānots paplašināt sniedzamo pakalpojumu apjomu, izveidojot otrajā centra teritorijā esošajā ēkā dienas centru ar ergoterapijas iespējām un pusceļa dzīvokļus garīgās veselības aprūpes pakalpojumu lietotājiem.
2. Turpinās etapveida stacionāra nodaļu labiekārtošana un pacientu uzturēšanās apstākļu uzlabošana Tvaika ielā 2.
3. Apstiprināts GVVA Ētikas kodekss un Ētikas komisijas nolikums, izveidota Ētikas komisija.
4. Pabeigts stacionāra nodaļu datorizācijas 1. posms – katrā nodaļā ir vismaz viens datorkomplekts.
5. Sākts darbs pie vienotas pacientu datubāzes izveides pirmā posma – datubāzes struktūras un koncepcijas izveidošanas.

2. IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

GVVA darbības Stratēģijā kā iestādes darbības rezultātā sasniedzams mērķis noteikts „Nodrošināt pacientiem augsti kvalificētu un specializētu profesionālo palīdzību iedzīvotājiem psihisko un uzvedības traucējumu diagnostikā, ārstēšanā, profilaksē un psihiatriskajā rehabilitācijā.”

Darbojoties šajā virzienā, GVVA 2006. gadā nodrošināja kvalificētu diagnostiku, ārstniecību un rehabilitāciju stacionāros un ambulatoros apstākļos:

- 1) stacionārā Tvaika ielā 2, Rīgā;
- 2) Ambulatori konsultatīvajā nodaļā Tvaika ielā 2;
- 3) Garīgās veselības aprūpes centrā „Ziepniekkalns” Valdeķu ielā 57, Rīgā;
- 4) Garīgās veselības aprūpes centrā „Veldre” Veldres ielā 1a, Rīgā.

GVVA noteikto uzdevumu īstenošanā paveiktais

2.1. Realizējot uzdevumu - sniegt augsti kvalificētu un specializētu profesionālo palīdzību iedzīvotājiem psihisko un uzvedības traucējumu diagnostikā, ārstēšanā, profilaksē un psihiatriskajā rehabilitācijā:

- GVVA 2006. gadā iekļāvās starp Veselības ministriju un GVVA noslēgtajā pārvaldes līgumā paredzētajos kvantitatīvajos rādītājos, ievērojami pārsniedzot plānoto stacionārā uzņemto pacientu skaitu un ambulatoro pieņemšanu un mājas vizīšu skaitu;

<i>Darbības rezultāts</i>	<i>2006. gadā plānots</i>	<i>2006. gadā izpildīts</i>
Uzņemto pacientu skaits stacionārā	5600	5760
Ambulatoro pieņemšanu un mājas vizīšu skaits	7400 uz 100 000 iedzīvotājiem	8182 uz 100 000 iedzīvotājiem

- GVVA stacionārā, lai arī nedaudz, tomēr turpinājās beidzamajos gados iesāktā tendence samazināties gultdienu skaitam uz vienu pacientu, kā arī tendence samazināties gultas slodzei;

<i>Gultu profils</i>	<i>2004. gads</i>	<i>2005. gads</i>	<i>2006. gads</i>
Vidējais gultdienu skaits uz 1 slimnieku	38,0	36,8	36,6
Gultas aprīte	9,2	9,3	9,3
Letalitāte	2,2	2,1	2,2
Gultas slodze procentos	96,0	93,4	92,9
Gultas slodze dienās	351,3	340,9	339,2

Ārstēšanās ilgums GVVA 2006. gadā:

	<i>Slimnieku skaits (izrakstītie)</i>	<i>Guldienu skaits</i>	<i>Vidējais ārstēšanās ilgums (dienas)</i>
Kopā	5745	210 530	36,6
Bez ilggulētājiem	5334	125 675	23,5
Ilggulētāji (45 dienas un ilgāk)	411	84855	206,4
Tajā skaitā ilgāk par gadu	77		

2.2. Nodrošinot un koordinējot organizatorisko un metodisko darbu Veselības ministrijas politikas īstenošanā garīgās veselības jomā:

- veikts darbs pie garīgās veselības aprūpes sistēmas valstī un Rīgā uzlabošanas:
  - renovējot un rekonstruējot esošās stacionāra ēkas, uzlaboti pacientu uzturēšanās apstākļi stacionārā labākai un ātrākai diagnostikai un ārstēšanai;
  - paplašināts ambulatorās aprūpes tīkls, pietuvinot aprūpi iedzīvotājiem, un tādējādi pēc iespējas samazinot stacionējamo skaitu;
  - izstrādāts pamatots plāns papildus aprūpes veidiem: dienas stacionāriem, pusceļa mājām, grupu dzīvokļiem un dienas centriem, kur garīgās veselības aprūpi veic uz vietas, komforta un drošības apstākļos, veicinot pacientu integrāciju sabiedrībā un socializāciju;
- izstrādāts biznesa plāns - attīstības vīzija, piedāvājot divus variantus:
  - plāns pilnam celtniecības, rekonstrukcijas un daļējas ambulatorās aprūpes paplašināšanas apjomam;
  - plāns, ņemot vērā etapveida finansējumu;
- darbs pie pamatnostādņu „Iedzīvotāju garīgās veselības uzlabošana 2007.- 2017. gadā” projekta:
  - informācijas sagatavošana pamatnostādņu projekta izstrādes procesā (statistikas dati, definīciju precizēšana);
  - pamatnostādņu projekta variantu atkārtota saskaņošana un precizēšana;
- organizētas regulāras tikšanās ar psihiatrisko iestāžu vadītājiem saistībā ar ergoterapijas un citu rehabilitācijas veidu nozīmi garīgās veselības aprūpes pakalpojumu lietotāju atvēršanā;
- apkopoti statistikas dati par garīgās veselības aprūpes darba rezultātiem Latvijā un Rīgā, veikta to analīze un salīdzināšana ar citu valstu rādītājiem;
- veikts darbs pie papildus medicīnisko tehnoloģiju ieviešanas bērnu psihiatrijas praksē sadarbībā ar Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūru.

2.3. Sagatavojot informāciju un nodrošinot valsts pārvaldes iestādēm profesionālas konsultācijas garīgās veselības aprūpes jautājumos:

- sagatavoti un Veselības ministrijai sniegti dati saistībā ar Tieslietu ministrijas un Eiropas Kriminālo problēmu komitejas pētījumu par nepilngadīgo likumpārkāpēju brīvību ierobežošanu Eiropas Savienības valstīs.

2.4. Sniedzot informāciju citām ar garīgās veselības jomu saistītajām institūcijām, novērtēta garīgās veselības nozares darbība un attīstības perspektīva:

- dalība Saeimas Cilvēktiesību komisijā par pētījumiem pašnāvību jomā;
- dalība Sabiedrības veselības aģentūras rīkotajā preses konferencē „Potenciāli zaudētie dzīves gadi Latvijā 1999. - 2005.gadā”, sniedzot datus un vērtējumus par pašnāvībām.

2.5. Nepieciešamības gadījumā sniedzot ārstniecības iestādēm izvērtējumu un konsultatīvu palīdzību garīgās veselības jautājumos,

- regulāri nodrošinātas ārstu-psihiatru un psihologu konsultācijas cita profila stacionāros;
- regulāri nodrošinātas ārstu-psihiatru un psihologu konsultācijas pēc Valsts Darba ekspertīzes ārstu komisijas, Katastrofu Medicīnas centra, ģimenes ārstu un citu speciālistu lūguma

2.6. Koordinējot, pārraugot un īstenojot valsts programmas un starptautiskus projektus garīgās veselības jomā:

<i>Darbības rezultāts</i>	<i>2006. g. plānots</i>	<i>2006.g. izpildīts</i>
Realizējamo projektu skaits (jau uzsākto)	1 projekts	9 projekti

- turpināta dalība 2002. gadā uzsāktās Garīgās veselības sistēmas un servisa monitoringa programmas (*Monitoring on Mental Health Systems and Services*) projekta īstenošanā. Šī projekta ietvaros GVVA, atbilstoši izstrādātiem jautājumiem, apkopoja informāciju par valsts garīgās veselības nodrošināšanas iespējām, resursiem, progresu. Izdota publikācija, prezentēta Veselības ministrijā;
- GVVA vada Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL projektu „Personu ar garīgiem traucējumiem un psihiskām slimībām integrācija darba tirgū”;
- dalība Eiropas Komisijas atbalstītā projektā *European Platform for Mental Health Promotion and Mental Disorder Prevention: Indicators, Intervention and Policies*. Projekta ietvaros apkopota informācija par garīgās veselības veicināšanas un psihisko slimību profilakses programmām Eiropas Savienības valstīs. Izdota grāmata, kurā apkopoti apraksti par katras valsts situāciju šajā jomā. Gatavošanās konferencei par garīgās veselības veicināšanu un profilaksi;

- dalība Eiropas Komisijas atbalstītā projektā *Mental Health Information and Determinants for European Level* (MINDFUL). Sagatavots ziņojums Eiropas komisijai par datu iegūvi, ziņošanas sistēmu jaunajās Eiropas savienības dalībvalstīs;
- turpinās sadarbību ar Oberfrankenas zemes Baireitas psihiatrisko klīniku Vācijā. Notiek apmācību cikls Rīgā ar 200 cilvēku līdzdalību. Latvijas speciālistu apmācība Vācijas klīnikā;
- dalība Eiropas Komisijas atbalstītā projektā *Monitoring Positive Mental Health*, kuru vada Spānijas Deusto universitāte. Sagatavots piedāvāto indikatoru izvērtējums (derīgi, pielietojami vai nē);
- veikta sagatavošanās dalībai Eiropas Komisijas atbalstītā projektā *Involuntary placement and treatment of mentally ill patients and offenders in the new EU member states and candidate countries – Legal requirements and accordance with European human rights standards*. Sagatavots apraksts par fiksācijas izmantošanu un regulēšanu Latvijā, plānots sagatavot rakstu izdevumā par tiesu psihiatriju. Projektu vada Mančestras universitāte;
- sagatavošanās dalībai 2007. gadā realizējam projektam CAMHEE, kuru atbalsta Eiropas Komisija un vada Lietuva. Projekta ietvaros plānots izvērtēt bērnu garīgās veselības aprūpi un sekmēt krīžu situāciju pārvarēšanu;
- dalība projektā par sabiedrībā balstītas aprūpes un institucionālas aprūpes iespējām Eiropas Savienības valstīs. Sadarbība projektā ar Latvijas Republikas Veselības ministriju.

2.7. sniegtot pacientiem psihiatriskās rehabilitācijas pakalpojumus:

- nodrošināta ergoterapeitu palīdzība GVVA stacionārā Rīgā, Tvaika ielā 2;
- nodrošinātas plašas rehabilitācijas iespējas GVVA slēgta tipa stacionāra nodaļā Rīgā, Laktas ielā 6 (kokapstrādes darbnīcas, māla apstrāde, dārzniecība);
- nodrošināta ergoterapeitu palīdzība Garīgās veselības aprūpes centrā „Ziepniekkalns” Valdeķu ielā 57, Rīgā.
- Garīgās veselības aprūpes centrā „Veldre” Veldres ielā 1 a, Rīgā radītas plašākas iespējas psihiatriskajai rehabilitācijai: treniņvirtuve, radošo aktivitāšu iespējas, māla apstrāde, kokapstrāde, mākslas un mūzikas, kustību un sporta aktivitāšu iespējas.

2.8. nodrošināt sadarbību ar citu medicīnas nozaru speciālistiem:

- sagatavotas un nolasītas lekcijas:
  - Bērnu uzticības tālruņa brīvprātīgajiem konsultantiem - par pašnāvībām;
  - Valsts Probācijas dienesta cietumu psihologiem - par pašnāvībām;
  - Latvijas Pašvaldību savienības mācību centra sociālajiem darbiniekiem – par pašnāvībām;
  - Sarkanā Krusta medicīnas koledžā – par darbu psihiatrijas nozarē.

- dalība konferencē Slovēnijā par pašnāvībām.
- dalība atvērto durvju dienā Garīgās veselības aprūpes centrā „Veldre” Latvijas Medicīnas koledžam – priekšlasījumi par darbu psihiatrijas nozarē.

2.9. atbilstoši normatīvajiem aktiem, noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem un aģentūras kompetencei pārstāvēt Latvijas Republiku ārvalstīs, ieskaitot sadarbību ar starptautiskajām organizācijām, psihiatrijas jautājumos:

- sadarbība ar Pasaules Veselības organizāciju un Veselības ministriju:
  - sagatavoti dati aptaujai par medicīnas māsu situāciju garīgās veselības aprūpes sistēmā Latvijā, personām ar intelektuālās attīstības traucējumiem;
  - dalība Pasaules Veselības organizācijas garīgās veselības vadlīniju projektā, kura ietvaros izstrādāti garīgās veselības sistēmas attīstības novērtēšanas indikatori, kas būtu pielietojami, lai novērtētu progresu pēc 2005. gada Helsinku konferences. Iestādes speciālistu dalība indikatoru izstrādē, plānots 2007. gadā apkopot informāciju par Latvijas situāciju;
  - Pasaules Veselības organizācijas Eiropas reģionālā biroja garīgās veselības programmas vadītāja M. Muijena vizītes organizēšana un realizēšana Rīgā 2006. gadā (tikšanās ar asociācijas, nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, aģentūras vadību, diskusija Veselības ministrijā);
  - nodrošināta Veselības ministrijas un Pasaules Veselības organizācijas līguma 2006. – 2007. gadam realizācija, plānots seminārs 2007. gadā par garīgās veselības veicināšanu;
  - pamatnostādņu „Iedzīvotāju garīgās veselības uzlabošana 2007.–2017. gadā” projekta izstrādes darba grupas darbība (sēdes, prezentācijas darba grupas sēdēs, Pasaules Veselības organizācijas ekspertu vadīti semināri (divi) par politikas un rīcības plāna izstrādi, paša dokumenta projekta izstrāde, jautājumu precizēšana, finansējuma plānošana, dokumenta projekta aizstāvēšana Saeimā).

2.10. nodrošinot pētniecību garīgās veselības nozarē un sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem, kā arī garīgās veselības jomas starptautisko pārstāvniecību:

- GVVA datu bāze tika izmantota zinātnisko publikāciju, studentu u.c. darbu izstrādē;
- GVVA izdevusi statistikas gadagrāmatu „Psihiskās veselības aprūpe Latvijā, 2005” latviešu un angļu valodā;
- paplašinājušies sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem (*skat. 4. sadaļu*).

<i>Darbības rezultāts</i>	<i>2006. g. plānots</i>	<i>2006.g. izpildīts</i>
Pētījumu, statistisku apsekojumu, zinātnisko rakstu skaits par garīgās veselības situāciju, attīstību, plāniem	2 ziņojumi	2 ziņojumi

2.11. pēc tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījuma veicot tiesu psihiatriskās un tiesu psiholoģiskās ekspertīzes ambulatoriski, kā arī stacionārā (psihiatriskajās nodaļās ar apsardzi un bez tās):

<i>Darbības rezultāts</i>	<i>2006.g. plānots</i>	<i>2006.g. izpildīts</i>
Veikto tiesu psihiatrisko un komplekso tiesu psihiatrisko un psiholoģisko ekspertīžu skaits stacionārā un ambulatori	720 ekspertīzes	1270 ekspertīzes
<i>No tām:</i>		338
kompleksās		
psihiatriskās		903
psiholoģiskās		29

No veiktajām ekspertīzēm 18 ir pēcnāves. GVVA tiesu psihiatrijas eksperti gada laikā 219 reizes tika aicināti uz tiesu.

<i>Darbības rezultāts</i>	<i>2006.g. plānots</i>	<i>2006.g. izpildīts</i>
Pacientu skaits, kam uzsākts realizēt medicīniska rakstura piespiedu līdzekli – ārstēšanos stacionārā vai ambulatori	21 persona	48 personas

No 48 pacientiem, kam uzsākts realizēt medicīniska rakstura piespiedu līdzekli,
 20 ārstējas nodaļā ar apsardzi;
 19 - ambulatori;
 9 – nodaļās bez apsardzes.

2.12. nodrošinot klīnisko bāzi dažādu ārstniecības nozaru speciālistu sagatavošanā garīgās veselības jautājumos:

- uz GVVA bāzes notika Rīgas Stradiņa universitātes un Latvijas universitātes Ārstniecības fakultātes studenti teorētiskā un praktiskā apmācība, kā arī citu specialitāšu (medicīnas māsas, psihologi) pirmsdiploma un pēcdiploma apmācība.

<i>Darbības rezultāts</i>	<i>2006.g. plānots</i>	<i>2006.g. izpildīts</i>
Personu skaits, kuru apmācība notikusi, izmantojot GVVA klīnisko bāzi	110 personas	452 personas

No 452 personām, kuru apmācība notikusi, izmantojot GVVA klīnisko bāzi,
 400 ir Rīgas Stradiņa universitātes Psihiatrijas un narkoloģijas katedras studenti
 14 - rezidenti-psihiatri,
 28 - rezidenti-ne psihiatri,
 10 – kursanti,
 41 – Latvijas universitātes Ārstniecības fakultātes students.

2.13. GVVA rezultatīvie rādītāji 2006. gadā

	2005	2006
Gultdienu skaits	211 365	210 530
Vidējais ārstēšanās ilgums	36.8	36.6
Stacionārā ārstēto slimnieku skaits	5749	5745
Atvērto gultu skaits	620	620
Ambulatoro apmeklējumu skaits (kopā ar mājas vizītēm)	51 403	54 082
Gultdienas dienas stacionārā	4626	4896

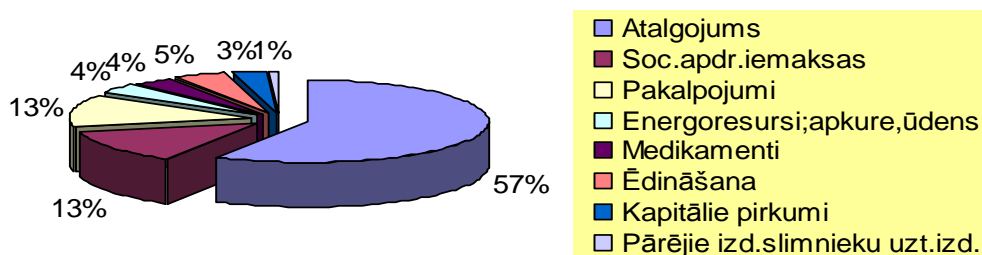
3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

Likumā „Par valsts budžetu 2006. gadam” GVVA darbības nodrošināšanai paredzēti finanšu līdzekļi 5 482 899 latu apmērā, t.sk., dotācija no vispārējiem ieņēmumiem 5 304 899 latu apmērā, kā arī ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi 178 000 latu apmērā.

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2006. gadā (latos) GVVA ieņēmumu struktūrā 94 % veido dotācijas un 6 % - ieņēmumi no maksas pakalpojumiem.

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 231 498	5 482 899	5 381 428
1.1.	dotācijas	3 968 964	5 304 899	5 304 899
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	252 534	178 000	76 529
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	4 383 581	5 482 899	4 992 184
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 155 427	5 113 719	4 850 024
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	-	-	-
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	4 155 427	5 113 719	4 850 024
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	228 154	369 180	142 160

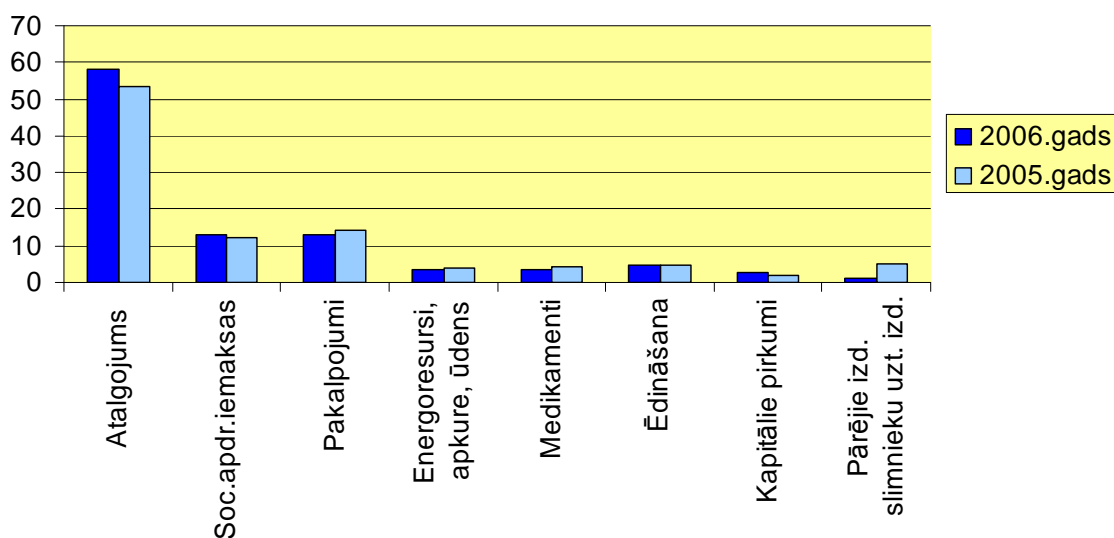
2006. gada izdevumu struktūra

Izdevumu sadalījums 2005. gadā

<i>Pakalpojums</i>	<i>Izmaksas (latos)</i>	<i>Atšifrējums</i>
Ambulatorās aprūpes centrs Veldres ielā 1a (ambulatorā pieņemšana + dienas stacionārs)	220 010	22 274 apmeklējumi, 1 apmeklējuma izmaksas Ls 9.88
Rezidentu apmācība	65 741	
Tiesu psihiatrisko ekspertīžu un piespiedu ārstēšanas nodaļas Laktas ielā 6	966 572	18 796 gultdienas, 1 gultdienas izmaksa Ls 51.42
Ambulatorās tiespsihiatriskās ekspertīzes Tvaika ielā 2	37 185	555 ekspertīzes, 1 ekspertīzes izmaksas Ls 67.00
Ambulatorās pieņemšanas Tvaika ielā 2 un Ziepniekkalnā	231 613	29 618 pieņemšanas, 1 ambulatorā izmeklējuma izmaksa Ls 7.82
Mājas vizītes	33 047	2190 vizītes, 1 mājas vizītes izmaksa Ls 15.09
Stacionārā ārstēšana Tvaika ielā 2	3 503 757	191 502 gultdienas, 1 gultdienas izmaksa Ls 18.30

Izdevumu salīdzinājums pa gadiem (%)

IEKŠĒJAIS AUDITS

GVVA Iekšējā audita un kvalitātes daļas darbības mērķis pārskata gadā bija sekmēt iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu un neatkarīgu uzraudzību, lai nodrošinātu ekonomisku, efektīvu un kvalitatīvu GVVA darbību.

Mērķa nodrošināšanas nolūkā iekšējam auditam tika izvirzīti šādi prioritārie uzdevumi:

1. nodrošināt sistemātisku, strukturētu un neatkarīgu iekšējās kontroles uzraudzību;
2. sniegt konstruktīvus ieteikumus iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai;
3. izvērtēt iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un atbilstību GVVA izvirzīto mērķu sasniegšanai;
4. izvērtēt finanšu, uzskaites un citas informācijas ticamību un pilnību;
5. sekmēt GVVA korporatīvo vadību un nodrošināt GVVA vadībai maksimāli objektīvu informāciju par iekšējās kontroles sistēmas iedarbīgumu un efektivitāti.

GVVA 2006. gadā veica piecus auditus:

Nr. p.k.	Auditējamā sistēma	Audita nosaukums	Dienu skaits	
			Plānots	Faktiski
1.	Kopējā pārvalde un vadība	Korupcijas novēršana un apkarošana	35	33
2.	Finanšu vadība	GVVA noteikto medicīnas maksas pakalpojumu nosacījumu ievērošana un skaidras naudas iekasēšanas kontrole	40	40
3.	Dokumentu plūsma	Arhīva vadība	20	20
4.	Fizisko personu datu aizsardzība	Fizisko personu datu aizsardzības sistēmas novērtējums	25	27
5.	Ministriju, iestāžu specifiskās sistēmas	Medikamentu nodrošinājums neatliekamai medicīniskai palīdzībai	25	25

Iekšējā audita un kvalitātes daļa pārskata periodā turpināja analizēt, vērtēt un pārbaudīt GVVA iekšējās kontroles sistēmas, vienlaicīgi nodrošinot arī ārstnieciskā darba kvalitātes pārbaudes. Par veikto auditu un pārbaudi rezultātiem ir sastādīti ziņojumi, ar kuriem iepazīstināta GVVA vadība.

Apstiprinātajos auditu ziņojumos ir iekļauti 15 audita ieteikumi, no kuriem ieviesti 14 ieteikumi, bet 1 finansiālu apsverumu dēļ pārcelts uz nākamo - 2007. gadu.

Veicot Fizisko personu datu aizsardzības sistēmas novērtējuma auditu GVVA ambulatorajās nodaļās, tika konstatēti būtiski trūkumi un sniegti 2 nozīmīgi rekomendējoši ieteikumi minētās jomas sakārtošanā. Nepilnību novēršanai un audita ieteikumu ieviešanai 03.07.2006. tika izveidota darba grupa.

Kopsavilkums par kopējo iekšējā audita ieteikumu skaitu:

<i>Ieteikumu prioritāte</i>	<i>Atbilstoši pārskata gada audita plāna noslēgtajiem auditiem</i>						<i>Atbilstoši iepriekšējā pārskata gada audita plāna noslēgtajiem auditiem</i>	
	<i>Kopējais sniegto ieteikumu skaits/no tiem ieviesti (2.aile=4.aile+6.aile) (3.aile=5.aile+7.aile)</i>		<i>Sniegtie ieteikumi, kuru ieviešanas termiņš ir pārskata gads/no tiem ieviesti</i>		<i>Sniegtie ieteikumi, kuru ieviešanas termiņš ir nākamais gads</i>		<i>Sniegtie ieteikumi, kuru ieviešanas termiņš ir pārskata gads/no tiem ieviesti</i>	
	<i>1. skaits</i>	<i>2. ieviesti</i>	<i>3. skaits</i>	<i>4. ieviesti</i>	<i>5. skaits</i>	<i>6. ieviesti</i>	<i>7. skaits</i>	<i>8. ieviesti</i>
Augsta	3	2	2	2	1	0	-	-
Vidēja	6	6	6	6	0	0	-	-
Zema	6	6	6	6	0	0	-	-
Kopā:	15	14	14	14	1	0	-	-

Audita daļa bez veiktajiem auditiem un pārbaudēm 2006. gadā sniedza arī konsultācijas GVVA darbiniekiem iekšējo un ārējo normatīvo aktu izstrādes stadijās. Konsultatīvā darba apjoms 2006. gadā pamatā veikts finansiāli saimnieciskās darbības jomās.

2006. gadā tika apstiprināti šādi iekšējā audita plāni:

<i>Plāns</i>	<i>Apstiprināšanas datums</i>
Ilgtermiņa audita attīstības plāns 2006. – 2010. gadam	31.01.2006.
Stratēģiskais audita plāns 2006. - 2009. gadam	28.02.2006.
Gada audita plāns 2006. gadam	28.02.2006.
- plāna grozījumi apstiprināti, pamatojoties uz vadības saskaņojumu	06.12.2006.
Auditoru mācību plāns 2006. gada pirmajam ceturksnim	16.01.2006.
2006. gada otrajam ceturksnim	03.04.2006.
2006. gada otrajam pusgadam	03.07.2006.

Izstrādājot ikgadējos auditoru mācību plānus, ņemta vērā auditoru iepriekšējā pieredze un darba iemaņas, kā arī paredzamā iesaistīšanās konkrētu sistēmu auditēšanā un nepieciešamība pēc papildus zināšanām.

Mācību plāna izpildi ir atbalstījusi un sekmējusi GVVA vadība, veicinot auditoru līdzdalību dažādos izglītojošos mācībuursos un semināru pasākumos.

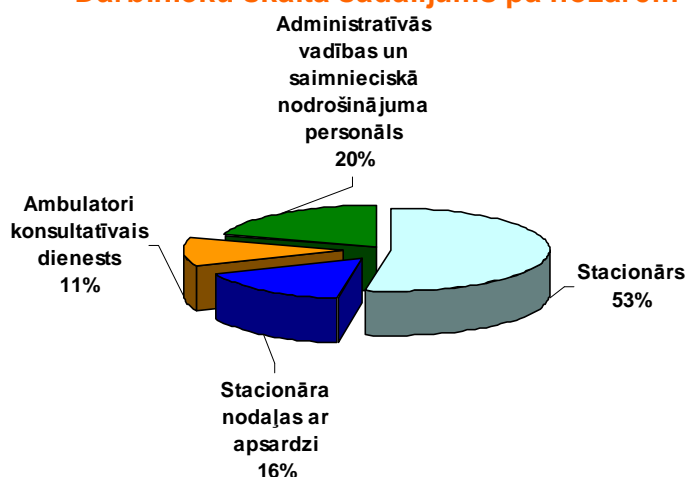
Iekšējā audita un kvalitātes kontroles daļa sadarbojas ar Valsts kontroli (galvenokārt veikto revīziju ietvaros) un Veselības ministriju, piedaloties tās rīkotajās pakļautības iestāžu informatīvajās pieredzes apmaiņas sanāksmēs un citos pasākumos.

2006. gada 11. decembrī apstiprināts GVVA Iekšējā audita plāns 2007. gadam, kurā paredzēti 8 auditi.

4. PERSONĀLS

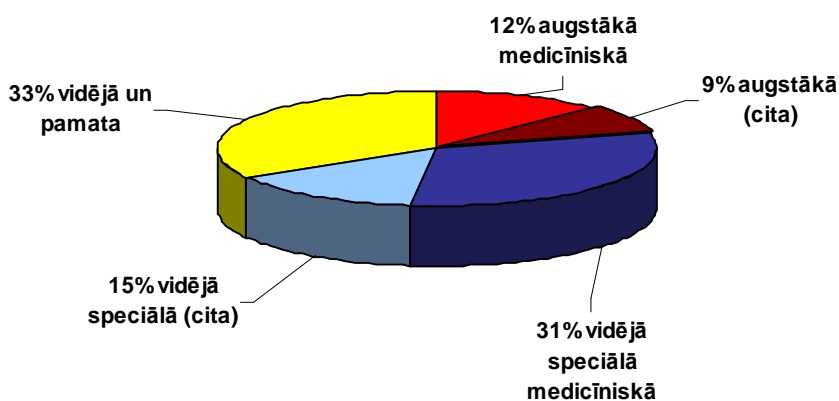
2006. gada 31. decembrī GVVA strādāja 895 darbinieki, tajā skaitā: 109 ārsti (no tiem 97 sertificēti), 269 medicīnas māsas (no tām 227 sertificētas psihiatrijas māsu specialitātē), 325 medicīnas māsu palīgi (33 no tiem – ar medicīnisko izglītību). 21 procentus darbinieku ir augstākā izglītība, tajā skaitā 12 procentiem ir augstākā medicīniskā izglītība. Salīdzinot ar 2005. gadu, šie rādītāji ir nemainīgi.

Darbinieku skaita sadalījums pa nozarēm

Darbu GVVA atstāja 152 darbinieki, darbā tika pieņemts 141 darbinieks.

Darbinieku izglītības līmenis

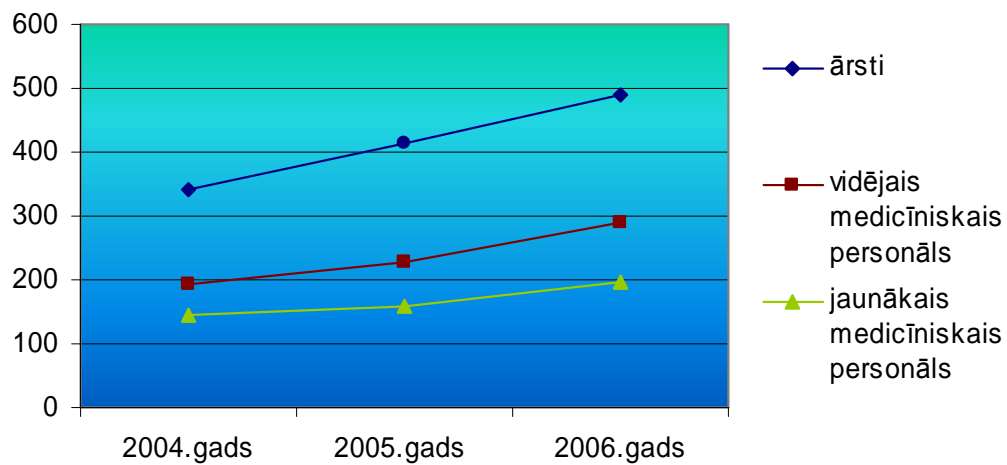
2006. gadā vidējais un jaunākais medicīnas personāls izmantoja iespēju apmeklēt šādas lekcijas, kvalifikāciju uzturošus kursus un seminārus:

Nr.p.k.	Tēma	Dalībnieku skaits
1.*	Psihiskā veselība, slimība, psihisko slimību izpausmes, diagnostika, profilakse, pacientu ārstēšana, aprūpe, rehabilitācija, pacientu izglītošana	5 medicīnas māsas
2.*	Aprūpes ētika psihiatrijā, māsu diagnozes – pacientu problēmas	5 medicīnas māsas
3.*	Psihiski traucējumi bērna un pusaudža vecumā	109 medicīnas māsas
4.	Kvalifikāciju uzturošs kurss sadarbībā ar Baireitas klīnikas speciālistiem	190 medicīnas māsas
5.	Epidemioloģiskā situācija Latvijā	22 medicīnas māsas
6.*	Aprūpes saskarsmes īpatnības pacientiem ar psihiskiem traucējumiem	39 medicīnas māsas 1 sociālais darbinieks
7.	Neatliekamā palīdzība vitālo funkciju atjaunošanai	26 medicīnas māsas
8.	Meticilīnrezistentā Stafilococcus Aureus izraisītas nozokomiālas infekcijas profilakse. Dezinfekcijas līdzekļu pielietošanas toksikoloģiskie aspekti. Pareiza mikrobioloģisko uzsējumu ņemšanas tehnika	1 medicīnas māsa
9.*	Seminārs Latvijas ambulatorā darbā strādājošām psihiatrijas māsām	10 medicīnas māsas
10.	Dalība Starptautiskajai Māsu dienai veltītajā konferencē Rīgā un Liepājā	7 medicīnas māsas
11.*	Psihiski traucējumi bērna un pusaudža vecumā	14 māsu palīgi 7 māsu palīgi ar profesionālo izglītību
12.*	Aprūpes saskarsmes īpatnības pacientiem ar psihiskiem traucējumiem (kvalifikācijas kurss, uzsākot darbu GVVA)	4 māsu palīgi ar profesionālo izglītību 37 māsu palīgi bez profesionālās izglītības)
13.*	Domāšanas (psihotiski) traucējumi, aprūpes diagnozes	9 māsu palīgi ar medicīnisko. izglītību
14.	Minimālās higiēnas prasības pārtikas uzņēmumā	30 virtuves bloka darbinieki 35 nodaļu māsu palīgi ēdienu sadalē

* vadīja GVVA speciālisti

Darbinieku atalgojums latos

2005. gadā darbinieku vidējais atalgojums pieauga.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

GVVA izdeva statistikas gadagrāmatu „Psihiskās veselības aprūpe Latvijā, 2005”. Gadskārtējais psihiatrijas nozares izdevums sagatavots un izdots sesto reizi, tās saturu veidoja GVVA speciālisti, konsultējoties ar Rīgas Stradiņa universitātes Psihiatrijas un narkoloģijas katedras mācību spēkiem. Izdevums sagatavots latviešu un angļu valodā (*Mental health care in Latvia, 2005*). Statistikas gadagrāmata un GVVA publiskās darbības gada pārskats abās minētajās valodās pieejams arī GVVA interneta mājas lapā www.gvva.gov.lv, kas pārskata gada laikā daļēji no jauna strukturēta un papildināta ar jaunu saturu.

Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem notikusi saskaņā ar 2005. gadā noteiktajiem GVVA darbam ar plašsaziņas līdzekļiem noteiktajiem mērķiem:

1. aizspriedumu mazināšana pret personām ar garīgām saslimšanām un veselības traucējumiem;
2. pašnāvību skaita samazināšanās;
3. sabiedrības izpratnes paaugstināšana par garīgās veselības apdraudējuma cēloņiem un to novēršanas iespējām;
4. sabiedrības uzticības paaugstināšana pret GVVA un psihiatrijas nozarē strādājošajiem.

Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem gada laikā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir pieaugusi, plašsaziņas līdzekļu un žurnālistu attieksme pret tēmām, kas skar garīgo veselību, veidojas nopietnāka. Tomēr plašsaziņas līdzekļu interesi visvairāk piesaista skandāli, un vislielāko ieinteresētību izpelnījās ārkārtējais notikums - augustā notikusī ekspertējamās personas bēgšana no GVVA stacionārās ekspertīžu nodaļas.

GVVA speciālisti radio un televīzijas raidījumos 2006. gadā:

- Latvijas Radio 1, “ Uz veselību!” Garīgā veselība un sabiedrība. 04.02. 2006.
- TV5 „Medline info”. Depresijas. 04.02.2006.
- LTV1 „Kopā”. Par GVVA Ambulatorās aprūpes centru. 13.02.2006.
- LTV5 „Medline Info”. Par GVVA Ambulatorās aprūpes centru. 25.03.2006.
- LTV7 „Ziņas”. Pacientu radošo darbu izstāde Medicīnas vēstures muzejā 01.04.2006.
- LTV1 „Kopā”. Pacientu radošo darbu izstāde Medicīnas vēstures muzejā. Ergoterapija. 03.04.2006.
- LNT „Labvakar, LNT”. GVVA pacientu izstāde Medicīnas vēstures muzejā. 07.02.2006.
- LTV1 „Panorāma”. EQUAL projekts, pacientu darbu GVVA Ambulatorās aprūpes centrā. 15.04.2006.
- LNT „Labvakar, LNT”. Depresijas var novest līdz pašnāvībai. 19.04.2006.
- LTV1 „Šeit un tagad”. Studijā GVVA speciāliste suicīdu izpētes jautājumos I.Gerharde. 12. -14.06.2006. (3 raidījumi)
- LNT. Pašnāvību iemesli Latvijā. 21.07.2006.
- LNT. „Degpunkts”. Pašnāvības. 15.08.2006.
- Latvijas Radio 1 „Uz veselību!” Garīgā veselība un sabiedrība . 19.08.2006.
- Latvijas Radio 4 „Doma laukums”. Garīgā veselība un sabiedrība. 23.08.2006.
- LTV1 „Kopā”. EQUAL projekts, pacientu darbu GVVA Ambulatorās aprūpes centrā. 02.10.2006.

- TV5 „Medline info”. Tēma – pašnāvības. 21.10.2006.
- TV5 „Medline info”. Tēma – šizofrēnija. 02.12.2006.

Publikāciju saraksts, kuros 2006. gadā izmantoti GVVA speciālistu komentāri un viedokļi:

- Latvijas Vēstnesis. Biļete uz viņpasauli. 11.01.2006
- Телеграф. Только 16% призывников годны к службе. 12.01.2006.
- Rīgas Balss. Pavadonis krēslas zonā. 31.01. 2006.
- Kas jauns. Repšes zaudētais Vāgners. (*Par mūzikas terapiju*) Nr.5
- Rīgas Balss. Uzskaitē pie psihiatra. 23.02. 2006.
- Rīgas Balss. Varēs apskatīt garīgi slimo cilvēku mākslas darbus. 17.03. 2006.
- 5 minūtes. Katrs trīsdesmit sestais ir radošs. 24.03. 2006.
- Neatkarīgā rīta avīze. Mākslā smeļ spēku atveseļoties. 25.03. 2006.
- Vakara ziņas. Pašnāvnieku vairāk nekā uz ceļiem bojāgājušo. 05.04. 2006.
- Mājas viesis. Iesaka Mājas viesis. Izstāde. 24.03. 2006.
- Rīgas balss. Depresija – mūsu laikmeta slimība. 25.04. 2006.
- Люблю! Если душа болит, значит она есть. 04.07.2006.
- LETA. Pērn pašnāvību skaits pārsniedzis ceļu satiksmes negadījumu skaitu. 21.07.2006.
- Delfi. Pērn pašnāvību skaits pārsniedzis ceļu satiksmes negadījumu skaitu. 21.07.2006.
- Neatkarīgā rīta avīze. Vīriešu pašnāvības ir tendence. 03.08.2006.
- Панорама. Лекарство для больной души. Nr.16
- Телеграф. Прислушайся к близкому своему. 02.10.2006.
- Latvijas Vēstnesis. Piecus kilometrus garā rinda. 24.10.2006.
- Diena. Viņš negribēja izaugt liels. 10.11.2006.
- Diena. Bērnos ir jāieklausās, viņi ir jāpazīst. 17.11.2006.
- Diena. Nepabeigtais stāsts par zēnu un dinozauru. 20.11.2006.
- МК –Латвия. Уродливые рожы на белом листе. 08.12.2006.
- Delfi. Уродливые рожы на белом листе. 08.12.2006.
- LETA. Meklē darba iespējas cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem. 13.12.2006.
- Delfi. Meklē darba iespējas cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem. 13.12.2006

Plašam interesentu lokam tika piedāvāta pacientu radošo darbu izstāde P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā. Pusotra mēneša laikā to apmeklēja 2820 interesentu gan no Latvijas, gan ārvalstīm, gūstot priekšstatu par ergoterapiju un garīgās veselības aprūpi kopumā.

GVVA sniegusi izziņas un atbildes

Policijai	8145
Tiesām, prokuratūrām, citām ārstniecības personām, sociālajiem dienestiem	6003
MADEKKI	53
VDEĀK	251
Atbildes saskaņā ar likumu „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldības institūcijās”	170

5. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

GVVA plānus nākamajam gadam nosaka paredzamā reorganizācija, par kuru 2007. gada 16. janvārī Ministru kabinets izdevis rīkojumu Nr. 54 „Par Garīgās veselības valsts aģentūras reorganizāciju”.

Līdz ar to GVVA funkciju, tiesību un saistību pārņēmēji ir:

1. Veselības ministrijas padotībā esošā Sabiedrības veselības aģentūra – attiecībā uz garīgās veselības aprūpes valsts starpnozarū informācijas un monitoringa sistēmas veidošanu un attīstīšanu, tās darbības koordinēšanu un metodisko ieteikumu psihisko slimību un uzvedības traucējumu ārstēšanai un diagnostikai izstrādi, kā arī garīgās veselības aprūpes valsts programmas vadīšanu, un
2. valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”, - attiecībā uz ambulatorās un stacionārās medicīniskās palīdzības (arī terciāro aprūpi) sniegšanu personām, kurām konstatētas psihiskās slimības vai uzvedības traucējumi, medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanas nodrošināšanu saskaņā ar tiesas (tiesneša) lēmumu (ārstēšanu ambulatorajā ārstniecības iestādē, ārstēšanu vispārēja tipa psihiatriskajā slimnīcā (nodaļā), ārstēšanu specializētajā psihiatriskajā slimnīcā (nodaļā ar apsardzi), informatīva un konsultatīva atbalsta sniegšanu valsts pārvaldes institūcijām garīgās veselības aprūpes jautājumos, konsultāciju citām ārstniecības iestādēm garīgās veselības aprūpes jautājumos, sniegšanu, psihiatriskās rehabilitācijas veikšanu, tiesu psihiatriskās, tiesu psiholoģiskās un kompleksās ekspertīzes veikšanu, klīniskās izglītības bāzes valsts un pašvaldību pasūtījumu izpildi veselības speciālistu sagatavošanā nodrošināšanu.

No Ministru kabinetā izskatāmā rīkojuma projekta paskaidrojuma raksta:

„Veselības ministrija, izvērtējusi GVVA pastāvēšanas lietderību, secināja, ka GVVA veic metodiskas un konsultatīvas funkcijas šaurā medicīnas nozarē – psihisko slimību profilaksē un ārstēšanā. Tā kā GVVA darbība saistīta ar šauru slimību grupu, tai nav lietderīgi un efektīvi turpmāk darboties kā atsevišķai institūcijai. GVVA funkcijas lietderīgāk ir nodot citai valsts aģentūrai un valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību, kurā Veselības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja. GVVA tiek reorganizēta un visas tās funkcijas tiek saglabātas un sadalītas starp Sabiedrības veselības aģentūru un centru. Funkcijas, kas saistītas ar metodisko vadību, tiks nodotas Sabiedrības veselības valsts aģentūrai, savukārt, funkcijas, kuras ir saistītas ar veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanu un ārstniecības procesu, nodrošinās centrs. Tiek veikta reorganizācija, optimizējot funkciju nodrošināšanu un finanšu līdzekļu sadali, tas neietekmēs pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un efektivitāti. Ārstnieciskā darbība saglabāsies iepriekšējā apjomā un iepriekšējās telpās, kā arī tiks saglabāti visi līdzšinējie darbinieki. GVVA pašreiz strādā 912 nodarbinātie.

Sakarā ar GVVA plānoto reorganizāciju tiks veikta budžeta līdzekļu (48 364 lat) un 7 štata vienību nodošana Sabiedrības veselības valsts aģentūrai metodiskās vadības un uzraudzības funkciju veikšanai un valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” 7 112 254 lat un 905 štata vienības pakalpojumu sniegšanas nodrošināšanai”.

GVVA direktors

Jānis Buģins